

- здобувачів вищої освіти. Наказ МОН України № 977 від 11.07.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> (дата звернення 30.08.2023).
5. Пометун О. Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник. За ред. О.І. Пометун. К. : А.С.К., 2004.192 с.
6. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> (дата звернення 30.08.2023).
7. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. К. ВЦ «Академія», 2012. 312 с.
8. Фаріон І. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання): [посібник]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.
9. Ці загадкові soft skills. URL : <https://studyinfocus.ru/eti-zagadochnye-soft-skills> (дата звернення: 31.08. 23).

РОЛЬ МОНТЕССОРІ-ПЕДАГОГІКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лукашук Л. М.

консультант Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Рівненської міської ради

Пагуга Т. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Спайдел М. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Модернізація у галузі дошкільної освіти в Україні передбачає необхідність опрацювання педагогічної спадщини минулих років. Спостерігаємо, що внутрішні та зовнішні джерела розвитку особистості не достатньо досліджені та впроваджуються з точки зору традиційної педагогіки у заклади дошкільної освіти. Тому актуальності в сучасних умовах розвитку освіти набувають ідеї

педагогіки М. Монтесорі, котра тлумачила освіту «як допомогу життю». Освітня система роботи з дітьми дошкільного віку, запропонована авторкою понад століття тому, набула широкого поширення у світі та й в Україні. Нині велика кількість закладів дошкільної освіти застосовують методіку М. Монтесорі у своїй практиці.

У результаті аналізу наукової літератури з'ясовано, що аспекти проблеми розвитку особистості викликають інтерес у окремих вітчизняних науковців: психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі (В. Бондар, А. Ільченко); індивідуальне виховання дітей дошкільного віку в педагогічній спадщині М. Монтесорі (І. Дичківська, Т. Поніманська); розуміння «виховного простору» за М. Монтесорі для створення нових педагогічних технологій у спеціальній школі (А. Ільченко); Монтесорі-освіта: актуальність, тенденції та перспективи розвитку (М. Родненюк); підготовка студентів до особистісно орієнтованого виховання у ході педагогічної практики на базі школи-дитсадка Монтесорі (А. Січкач); ідей М. Монтесорі про розвиток особистості та її соціалізацію у дитячому віці (Б. Жебровський) та інші.

Вивчення праць Марії Монтесорі свідчить, що педагог визнавала природний потенціал дитини, як основу її розвитку, що допоможе дорослим побудувати новий світ дитинства. Отже, метою освіти дитини в дошкільному віці має бути розвиток прихованих здібностей кожної особистості. Педагог зазначала, що дитина наділена від природи потенційними енергіями *hogme*, *mneme*, *nebule*, які треба враховувати в проектуванні освітнього середовища для її розвитку [1, с. 2].

Для сучасної педагогічної практики важливими є ідеї щодо індивідуального розвитку дитини. На часі роль Монтесорі-педагогіки базується на принципі індивідуального підходу до кожної дитини, що потребує знання її особистості та врахування її вроджених спрямувань і потреб. Основні концепції цієї педагогіки включають себе такі аспекти:

1. Індивідуальний план розвитку. Вихователі в Монтесорі-класі розробляють індивідуальний навчальний план для кожної дитини, враховуючи її потреби та інтереси. Це допомагає кожній дитині розвиватися власним темпом і відповідно до своїх вроджених здібностей.

2. Сензитивні періоди. М. Монтесорі вірила, що діти проходять через певні чутливі періоди, коли вони особливо схильні до навчання конкретних навичок або сприймання певних концепцій. Вона надавала можливість дітям ефективно навчатися й розвиватися, надаючи їм доступ до відповідних навчальних матеріалів під час цих сензитивних періодів.

3. Свобода та самостійність. М. Монтесорі підтримувала ідею, що діти повинні мати можливість вільно вибирати свої знання та працювати з матеріалами на свій власний розсуд. Це сприяє розвитку самостійності, самодисципліни і внутрішньої мотивації.

4. Підготовлене середовище. М. Монтесорі рекомендувала створювати спеціально підготовлене навчальне середовище, де діти мають доступ до різноманітних навчальних іграшок та матеріалів, які стимулюють їхній розвиток і відповідають їхнім потребам.

5. Роль педагога. У педагогіці М. Монтесорі педагоги виступають як спостерігачі й помічники, які ведуть дітей до відкриття знань самими собою. Вони не контролюють, а відповідають на потреби дитини та надають підтримку й допомогу, коли це необхідно.

Важливо відзначити, що педагогіка М. Монтесорі покладає особливий акцент на перший період життя дитини (до 6 років), коли вона особливо схильна до навчання й розвитку. Тому дитина розпочинає освіту в дошкільному Монтесорі-класі найчастіше від раннього дитинства для максимального розвитку її потенціалу.

Отже, у центрі уваги системи М. Монтесорі є дитина, навколишнє середовище, педагог. У її основі лежить ідея про те, що кожна дитина, з її можливостями, потребами, системою стосунків проходить свій індивідуальний шлях розвитку та навчання. Упродовж усього життя М. Монтесорі уважно спостерігала за дітьми. Вона розуміла, що все, що вони роблять, аж ніяк не випадково. Не випадково вони починають співати або вимагають, щоб іграшка лежала на певному місці. Спостерігаючи за дітьми педагог зробила висновок - діти проходять певні етапи розвитку. Дитина повинна навчатися самостійно за допомогою спеціально розроблених матеріалів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іванюк Г. І., Клок Н. В. Актуальні ідеї Марії Монтесорі щодо розвитку особистості дитини дошкільного віку. *Молодий вчений*. Вип. № 7 (71). 2019. С. 248-252.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

Максимчук Н. С.

*викладач кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Згідно із професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», однією із трудових функцій фахівців є участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища [1, с. 8].

До переліку професійних компетентностей вчителя увійшла здоров'язбережувальна компетентність – здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності,